

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Philippi Clüveri[i] Germaniæ Antiquæ Libri tres

Clüver, Philipp

Lugduni Batavorum, 1631

Cap. XXXIII. De Lygiis; qui & Ligii, Lugii, Lugi, & Logiones.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44541

suos facit μέγα ἔθνος, gentem magnam. Apud Ptolemæum equidem leguntur Λῆτοι Ὀμα-
 νοί, & Λῆτοι Διδῆνοι, & Λῆτοι Βῆροι. verum quia in plerisque exemplaribus, pro secundo
 isto vocabulo leguntur Λογγυδιῆνοι, facillimum est conjectu, ubique scriptum fuisse
 Λῆτοι. ita uti LUGI dicantur Ptolemæo, qui Straboni *Lugii*, Tacito *Lygii*, ac *Ligii*.
 nec dubitare licet, an eadem sit gens, quum situs apud Ptolemæum probè respondeat.
 Zosimo autem in lib. I, dicuntur Λογιῶνες, LOGIONES. quos & ipsos ne dubites esse
 illorum Lugios ac Lygios; ipsa auctoris verba clarum reddunt, quæ sunt hujusmodi de
 Probo imperatore: μάχας δὲ καρτερῶς ἠγωνίσαστο, πῶς τερον ἰδὲ πρὸς Λογιῶνας, ἔθνος Γερμα-
 νικόν· ἐς κατὰ γωνισίαι μὲν, καὶ Σέμνοια ζωρησῆς, ἀμα τὰ παῖδι, πὸν τῶτων ἠγυῖ μρον, ἰκέτας ἐδέ-
 10 ζαστο, καὶ τὰς αἰχμαλώτας, καὶ τὴν λείαν πᾶσαν, ἧ εἶχον, ἀναλαβῶν, ἑπιρηταῖς ὁμολογησῆς ἠφίς,
 καὶ αὐτὸν Σέμνονα μὲν ἔπειθες ἀπέδωκε. καὶ δὲ πῆρα γέγονεν αὐτῶ μαχη πρὸς φεγγυες· ἐς δὲ τῶν
 στρατηγῶν κατὰ κράτος νενικηκῶς, αὐτὸς Βαργυνδοῖς καὶ Βανδύλοῖς ἐμάχητο. id est: *Acres etiam*
pugnans commisit; primum contra Logiones, gentem Germanicam: quibus devictis, Semno-
neque eorum duce cum filio in potestatem redacto, supplices factos in fidem recepit: & captivis
omnique prædâ recuperatâ, quam habebant, certis eos conditionibus dimisit; ipso quoque cum
filio reddito. Alterum contra Francos prælium pugnavit. quibus operâ ducum strenuè victis,
 ipse cum Burgundis ac Vandilis dimicavit. Hæc ad Rhenum: quò omnes prædictæ na-
 tiones, haud dubiè Francorum vocatu, convenerant. Rectè autem heic nationes domi
 fibi invicem conterminæ, *Logiones*, id est, *Lugii*, *Burgundi*, ac *Vandili*, & dux illorum
 20 *Semno*. Diçti igitur sunt Zosimo *Logiones*, quasi *Lugiones*, qui aliis *Lugi*, ac *Lugii*; quem-
 admodum & ipsi *Burgundi* aliis auctoribus vocantur *Burgundii*, ac *Burgundiones*; ut
 infra ostendetur. Apud Aethicum vitiosè scribuntur *Langiones*, *Burgundionibus* con-
 juncti, pro *Lugiones*.

CAP. XXXIV.

De GOTHONIBUS, qui & GOTONES, & GUTONES,
 & GUTTONES, GYTHONES, GOTH, &
 & GOTTHI. item de GEPIDIS.

30 **L**YGIIS continuabantur ab septemtrionibus GOTHONES. sic enim Ta-
 citus: *Trans Lygios Gothones regnantur paullo jam addictius, quam cetera Germano-*
rum gentes; nondum tamen supra libertatem. Protinus deinde ab oceano Rugii, &
Lemovii. Horum quoque vocabulum variè apud varios auctores scriptum le-
 gitur. Ipsi Tacito annal. II, sunt GOTONES: Straboni, lib. VII, Γῆτες, GUTONES;
 sic namque legendum pro *Gutones*, jam dudum etiam ab aliis adnotatum est. Plinio,
 lib. IV, cap. XIV, & lib. XXXVII, cap. VII, GUTTONES. Ptolemæo Γῆτες, GYTHO-
 NES. Posterioris sæculi scriptoribus passim GOTH, ac GOTTHI. Sed de his duo-
 bus copiosior postea instituenda erit dissertio. Ceterum auctor noster apertè Gothones
 40 in mediterraneis locare videtur, inter Lugios ac Rugios, sive Lemovios. Pytheas verò
 Massiliensis, Græcus auctor apud Plinium, prædicto lib. XXXVII, cap. I, disertissimis
 verbis in litore oceani sive Svevici maris eos ponit. Verba Plinii, de succino differen-
 tis, hæc sunt: *Pytheas credit, Guttonibus, Germania genti, accoli æstuarium oceani, Menton-*
omon nomine, spatio stadiorum sex millium. ab hoc diei navigatione insulam abesse Basiliam:
 (sic legendum, pro *Abalum*, infra docebo) *illò vere fluctibus advehi; & esse concreti ma-*
ris purgamentum. incolas pro ligno ad ignem uti eo; proximisque Teutonibus vendere. Basiliam
 insulam esse eandem, quæ Scandinavia eidem Plinio vocatur, hodiè Daniæ pars cum
 Svedia Norvagiæque, & ulterioribus regionibus; Teutonibusque Danicas incoluisse insu-
 las, suo loco ostendetur. Ceterum succinum ad Vistulæ ostia & in reliquo Prussiæ litore
 50 legi, omnibus & lippis notum nunc est, & tonsoribus: ibidemque antiquissimis lectum
 fuisse temporibus, pluribus infra ostendam. Igitur Pytheas, qui de succini circa hoc li-
 tus lectione vera cognoverat, de Guttonibus etiam, adcolâ ejusdem litoris gente, quæ-
 dam haud falsa accepisse poterat. proinde fidem ei hac in re profus omnem derogare,
 haud facile sustinuerim: nec tamen falsa esse, quæ Tacitus super iisdem Gothonibus,
 peritiori jam gentium regionumque sæculo, refert, opinari. poterat quidpe gens, quæ
 antea litus oceani adcolebat, posterioribus temporibus in interiora sive per vim esse pul-
 sa, sive sponte suâ concessisse. Id tamen omnino falsum, æstuarium eos ἐξαιγιαλίαν ἐπε-
 δίων, id est, millium passuum 1000, adcoluisse. quidpe mare hoc, mihi patrium, eoque
 Ggg notius,

Pleraque autem quum apud eum auctorem sint corrupta; facile ego suspicer, scriptum ab eo fuisse *Μαρσινγοι*. Apud Aethicum quoque vitiatum vocabulo legi eos existimo *Mar-nianos*, pro *Marfingos*, inter Germaniæ gentis.

BURII hinc, quamvis unâ cum prædictis populis terga Marcomannorum clauderent; tamen haud prope attingebant: sed, inter Marfingos ac Lygios, medium jugi Asciburgii adcoluere. unde etiam ipsis Lygiis à Ptolemæo adnumerati. quamquam illic *Λύγιοι Βύριοι* leguntur, pro *Λύγιοι Βύριοι*, vel *Λύγιοι Βύριοι*, ut infra in Lygiis patebit. Horum termini, quibus à meridie Ofos, ab ortu Lygios, ab occasu hiberno Marfingos attingebant, jam antè dicti sunt. ab occasu æstivo lineâ ab prædicto vico *Steynav* ad opidum *Szrzodá*, Vartæ impositum, à Semnonibus distingvo. A septemtrionibus, Vartâ flumine, 10 à dicto opido *Szrzodá* ad opidum *Koto* à Burgundionibus. Comprehenduntur hisce nunc finibus; Silesiæ pars, quâ opida, *Pranšnitz*, *Schilderberg*, *VVaartenberg*, *Beravn*: & Polonia portio; quâ opida, *Krzepice*, *Rádomsko*, *Brzesznica*, *VVielun*, *Bolestaw*, *VVierus*, *Sieradz*, *Grabow*, *VVarta*, *Sadecz*, *VVnieiow*, *Kalisz*, *Koto*, *Konin*, *Kotec*, *Kozmin*, *Introszyn*.

Apud Ptolemæum locus hoc tractu nominatur CALISIA. quod ego ex nomine, simulque ex tractu, interpretor dictum Poloniae celebre opidum *Kalisz*.

CAP. XXXIII.

De LYGIIS; qui & LIGII, LUGII,
LUGI, & LOGIONES.

20

A Latere igitur Osorum Buriorumque fuere LYGII. de quibus ita auctor noster: *Dirimit scinditque Sveviam continuum montium jugum; ultra quod plurima gentes agunt. ex quibus latissimè patet Lygiorum nomen, in plures civitates diffusum.* Et postea: *Trans Lygios Gothones regnantur.* Jugum hoc superiori capite descriptum est. hoc igitur, & Vistulæ amnis lunato cursu, ab opido *Os Wiczym*, ad opidum usque *Bydgoszcz*, cincti fuerunt. Ultra amnem, extra Svevorum nomen coluere *Bastarna*; ut infra patebit. Omne Lygiorum solum, ultra Germanorum nomen, nunc Poloni colunt.

Addit auctor superioribus ista: *Lygiorum nomen in plures civitates diffusum. valentissimas nominasse sufficit; Arios, Helveconas, Manimos, Elysios, Naharvalos.* Non omneis se nominasse, apertè faterur. igitur à Ptolemæo referuntur etiam *Λύγιοι Διδύμοι*, *Lugi Didymi*. qui in plerisque exemplaribus leguntur corrupti *Λογισιδύμοι*. Apud eundem *Λύγιοι Ομωδοι* videntur esse iidem, qui Tacito *Lygi Manimi*. utrum vocabulum probius, haud facile dixerim; nisi quòd pleraque alia apud Ptolemæum etiam vitata. apud Tacitum verò haud perinde. *Λύγιοι Βύριοι*, *Lygios Burios*, habet idem Ptolemæus. at hos extra Lygiorum nomen ponit noster. Qui huic *Helvecones*; Ptolemæo sunt *Αιλυκαίονες*, *Aelvecones*, haud dubiè, & ipsi vitiatum vocabulo. Singulis suas describere sedeis, haud meæ est industria; quando, Lygiis Germanis vel sponte egressis, vel vi pulsis, Slavi immigrantes, vestigia etiam vocabulorum exstiterunt. *Helvecones* tamen, ex positione Ptolemæi, 40 extremi versùs septemtriones, proximi Burgundionibus Gothonibusque fuerunt. *Elysios* plerique nostri sæculi geographi putant esse eosdem qui nunc *Silesii* Latine, patrio autem vocabulo *Slesinger* vocantur; quasi litera S interierit à voce *Selysios*. Et potuerunt quidem, suis sedibus à Slavis pulsî, in eam, quæ nunc dicitur *Silesia*, transmigrasse. Verum ego per nudam hanc conjecturam haud temerè quidquam in auctore tam gravi immutaverim. De Naharvalis atque Ariis sic auctor noster ibidem: *Apud Naharvalos antiquæ religionis lucus ostenditur. præsidet sacerdos muliebri ornatu: sed deos interpretatione Romani Castorem Pollucemque memorant. Ejus numinis nomen Aletis. Nulla simulacra, nullum peregrina superstitionis vestigium. ut fratres tamen, ut juvenes venerantur. Ceterum Arii, super vires, quibus enumeratos paullo antè populos antecedunt, truces, insite feritati arte ac tempore 50 lenocinantur. nigra scuta, tincta corpora, atras ad prælia noctes legunt: ipsaque formidine, atque umbrâ feralis exercitus, terrorem inferunt; nullo hostium sustinente novum ac velut infernum aspectum. nam primi in omnibus præliis oculi vincuntur.*

Nomen Lygiorum variè scriptum reperio. ipsi auctori nostro, annal. XII, per simplex i sunt LIGII. cui vocabulo proximè accedit illud ex libro de Germaniâ, & Dionis lib. LXVII, LYGII. huc iterum LUGII. nam *Λύγιοι* apud Strabonem esse legendum pro *Λύγιοι* jam antè haud semel dictum; heic verò quammanifestissimè liquet. quidpe ut noster latissimè ait patere *Lygiorum nomen, in plures civitates diffusum*; sic Strabo *Λύγιοι* suos